

РЕКОМЕНДАЦІЇ
Звітної наукової конференції
Інституту вищої освіти НАПН України 21 лютого 2012 р.

1. У сучасних реаліях трансформації українського суспільства актуалізується соціальна відповідальність інституцій вищої освіти та їх роль у світоглядному формуванні нації. Останнє потребує здійснення академічною спільнотою критичного аналізу соціальної дійсності та на основі його результатів окреслення й утвердження світоглядних орієнтирів задля забезпечення інтегрального поліпшення суспільного життя.

2. В сучасних економічних умовах потребує глибокого аналізу проблема вибору стратегії розвитку вищої освіти з точки зору фінансування різних ланок освіти, що полягає у дотриманні розумного балансу між двома варіантами.

Перший, освіта – одна з основ соціальної політики, вона забезпечує рівний доступ для всіх не поділяючи студентів за матеріальним станом.

Другий, освіта – елемент ринкової економіки. Вид „виробництва”, об’єкт конкуренції, продукт, що має велику вартість. За цим слідує: скорочення державного фінансування, знання стають товаром, освіта пускається у „вільне плавання” із сподіваннями, що ринок все розставить по місцях.

У цьому контексті надзвичайно важливим є питання оновлення типів взаємодії системи вищої освіти з Парламентом, Урядом, світом праці та засобами масової інформації.

3. Зміни на ринку праці обумовлюють для вищих навчальних закладів необхідність змінювати себе, мова повинна йти про ефективну взаємодію, про партнерство, а не підлеглість ринку праці. Слід враховувати, що значення і продукт діяльності університету перебувають за межами ринку, особливо це стосується моральних і інтелектуальних наслідків досліджень і викладання та освітньокультурного впливу. Разом з тим, необхідність глобальної конкурентоспроможності вимагає також, щоб продуковані університетами знання знаходили своє місце в бізнесі та суспільстві у цілому. Тому, шукаючи баланс між завданнями збереження кращих традицій класичної університетської освіти та обсягами інновацій, нашій вищій школі слід ширше використовувати прагматичні тенденції розвитку вищої освіти в західних країнах.

4. В умовах інтенсивної глобалізації та інтернаціоналізації вищої освіти задля підвищення якості та конкурентоспроможності національної вищої школи критично необхідним є модернізація змісту вищої освіти України та її реалізація на основі «третинного навчання» задля формування нового мобілістичного способу мислення, набуття студентом навичок зміни способу мислення.

5. В умовах структурного оновлення української економіки національна система вищої освіти повинна розвиватися на інноваційних засадах із урахуванням потреб реальної практики та трендів технологічного розвитку. Однією з передумов імплементації у життя ідеї «сталого розвитку» є якісний перехід у змісті природничої та інженерної освіти від домінування класичних наук і технологій до викладу квантових наук і ноотехнологій. Підвищенню якості національної вищої освіти у напрямі реалізації «трикутника знань» (освіта – дослідження – інновації) сприятиме визначення та імплементація ефективних форм взаємодії вищих навчальних закладів і бізнес-середовища.

6. В умовах сучасних суспільних трансформацій та модернізації вищої освіти особливої актуальності набувають врядування, інституційна автономія та професійне лідерство. Зусилля науковців у сфері вищої освіти мають бути спрямовані на пошук і апробацію релевантних моделей, інструментів, методів для формування університетського врядування та інституційної автономії. Результати таких досліджень повинні бути імplementовані у розбудову навчальної інфраструктури для керівників вищих навчальних закладів задля розвитку їх професійної компетентності.